

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования Республики Тыва

Управление образования администрации Каа - Хемского района

МБОУ СОШ с. Бурен-Хем

СОГЛАСОВАНО

ЗВР _____

/Ховалыг К.С./

УТВЕРЖДЕНО

Директор _____

/Бичекей А.А./

Приказ №1/3 от «30» августа 2025 года

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

курса внеурочной деятельности

«Торээн(тыва)дылым («Мой родной язык»))»

для обучающихся 1 класса

Составила: учитель начальных классов
Миндирья У.М.

Бурен-Хем, 2025

1.ТАЙЫЛБЫР БИЖИК

1-ги класстын «Төрээн (тыва) дылым» деп класстан дашкаар ажылчын программаны ооредилге планында ун,ужукту «Ужуглел» кичээлинге шингээдип аарынга 1 шак бердингенинге барымдаалааш, ун,ужукту танып билип алган соонда номчуп, бижиирин класстан дашкаар болгумге ооренири-биле А.А Алдын-оол, К.Б Март-оол, Н.Ч.Дамбанын 1-ги класзынын ному «Үжүглел» номунда ун,ужукту ооредир чада бурузунге даянып алгаш, А.А.Алдын-оол, А.Д.Иргит, С.Ч.Иргиттин «Ужуглел» номунун темаларынга чергелештир тургусканы 2024 чылдын «Бодун номчу» (Литературлуг номчулга) номун база тыва улустун аас чогаалындан болгаш тыва чогаалчыларнын шулуктерин, тоолдарын ажыглап тургаш тургускан.

Программаны Муниципалдыг бюджеттен хамаарылгалыг ниити билигнин Бурен-Хем ортумак школазынын 2025-2026 ооредилге чылынын өөредилге планында бадылаан.

Тыва дыл – Тыва Республиканын ундезин чурттакчылары болур тываларнын торээн дылы. Амгы уеде ол Тыва Республиканын куруне дылдарынын бирээзи болганы-биле оон ажыглалы хой талалыг. Ол дээрге чугле харылзажырынын эвес, тыва культуранын – улустун аас чогаалынын, литературанын, театр уран чуулунун болгаш радио, теледамчыдылгаларнын, парлалганын, эртемнин, албан-херек кылырынын, ооредилгенин база кижизидилгенин дылы.

Школанын ооредилге системазында эге школа онзагай черни ээлеп турар. оореникчилернин баштайгы эге чадада торээн дылынга алган быжыг билиглери, мергежилдери база чанчылдары оларнын ниити сайзыралынга, кижизидилгезинге салдарны чедирер база кол ниити ооредилге чедип алырынга эргежок чугула баазаны тургузар.

Бо ажылчын программа эге школаның Федералдыг күрүне стандарттарынын сорулгаларын чедип алырынче утланган.

Оон кол сорулгалары мындыг:

- Оореникчилернин чогаадыкчы болгаш интеллектуалдыг шаан, бар курлавырын, сундузун, сонuurгалын даштыкы хурээлелге, улусчу культурага, торээн дылынга, улусчу педагогикага даянып тургаш **сайзырадыр**;
- Ал-бодунга, ог-булезинге, торелдеринге, чонунга, социал хурээлелге, кижиторелгетенге, будун делегейге хундуккел болгаш олар дээш харыысалга оореникчинин сагыш-сеткилин омунээзинден, оон мээ-медерелинден, сагылга-чурумундан илерээр кылдыр **кижизидер**;
- Билигнин, шингээлдин болгаш дуржулганын, ол ышкаш ооредилгенин янзы-буру хевирлеринин системазын уругларнын энтотпсихологтуг онзагайларын болгаш назы-харын барымдаалап **чедирер**;
- Уругларнын айыыл чок чоруун хандыар, мага-бодунун болгаш психиктиг кадыкшылын улусчу дидактика аргалары-биле **камгалаар, быжыктырар**;
- Уругнун бот-тускайлан онзагайларын кадагалаар болгаш анаа **деткимчени коргузер**;

1-ку класска «Төрээн дылым» деп болгумнун кол сорулгалары:

- 1.Төрээн дылының бүгү үннерин болгаш үжүкттерин, оларның кол ылгалын, сөстөрдө үннерни ылгап, оларның туружун тодарадып, ажык, ажык эвес үннерни болгаш үжүкттерни, кыска, узун ажык үннерни болгаш үжүкттерни бот-боттарындан ылгап, домактарның болгаш сөстөрниң анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан сөстөрни ылгап, улуг болгаш биче үжүкттерни шын, чараш, тода бижииринге ооредир;
- 2.Уругларны медеделдии-биле шын бижиир болгаш чугаалаарынга ооредир;
- 3.Төрээн дыл дугайында эге билиглерни бээри;
- 4.Уругларны ном ажыглаарынга чанчыктырар болгаш оларнын дылга сонuurгалын, номчулга болгаш билиглерже чуткулун хайныктырар;

5. Уругларны мораль болгаш эстетика талазы-биле кижизидер;
6. Ооренип турар чуулдерни сайгарып, болуктеп, деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарынга оореникчилерни чанчыктырар;
7. Уругларны состернин ун, ужук сайгарылгазын кылып, номчуп. бижииринден ангыда ун бурузунге хамаарышкан сос бурузунун утказын шын билип, ол состерге хамаарышкан тывызыктар, улегер домактар, шулуктерни болгаш оюннарны ооредир

«Торээн дылым» деп болгумнун ооредилге планында туружу.

«Торээн дылым» деп класстан дашкаар болгум 2025-2026 ооредилге чылында неделяда 2 шакта бердинген. 1 ги класска 33 неделя кордунгени-биле чылда 66 шак эрттер.

2. ПРОГРАММАНЫ ШИНГЭЭДИРИНИН ПЛАННАТТЫНГАН ТУННЕЛДЕРИ

ЛИЧНОСТУГ (бот-хамаарылгалыг):

- торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистиң шынарын коргүзериниң кол чепсээ;
- торээн дыл национал культуравыстың кол болуушкуну;
- сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптүг ажыглап билири;
- торээн дылын улаштыр оорениринге сонуургалын оттурары;
- аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарынга оореникчиниң бот кижилгеzi;

МЕТАПРЕДМЕТТИГ

Регулятивтиг (углаар-баштаар)

Оореникчилернин чогуур деннелге билип алыр ужурлуг:

- Башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип ооренири;
- Чаа чувени билип алыр чуткул-сонуургалын улам сайзырадыр
- Салдынган сорулгага дууштур кылыр ужурлуг ажылды планнап, хайгаарап, оон туннелинге чедеринин болдунар аргаларын тодарадып билирин ооредир.
- Сорулганы шын салып, ону чедип аларынын аргаларын дилеп , тып билирин ооредир.

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Ооренген темазынга алган билиглерин туннеп болгаш унелеп билирин боттандыраы;
- аас болгаш бижимел чугааны дылдын негелдери-биле чогуур уезинде практика кырынга оскертип болгаш ажыглап билири

Билиин ханыладырынга туннелдер (познавательные)

Оореникчилернин ооренип алыр ужурлуг билиглерин:

- ун.ужук, чугаа кезээ, домактын чугула кежигуну, бодуун домак дугайында алган билиглерин ажыглап билири;
- алган билиглерин план болгаш таблица дузазы-биле системажыдып, болуктеп, туннеп билири;
- номчаан созуглелдеринин кол утказын ылгап ундурери;
- бодунун чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыннакчыга дамчыдып билири;
- Бодун ангы-ангы рольдарга киириштирер (удуртур, кууседир)
- херек материалдарны дилеп, тып билири. (янзы-буру номнар, словарь, интернет)

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдii-биле тургузуп билири;

Коммуникативтиг

Оореникчилернин ооренип алыр билиглери:

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чанчыгары;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыннакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;

Өөреникчилернин кичээлге болгаш кичээлден дашкаар ажылдарга киржилгези:

1. Дыңнап тургаш, адаар:

- башкының берген үлегерин өттүнүп үннү шын адаар;
- сөске үннүң туружун шын илередип, тода адаар;
- эжеш ажык эвес үннернин ылгалын тода адаар;
- узун, кыска, өк-биле адаар ажык үннерни онзагайлап адаар;
- алфавитти чурум-чыскаал аайы-биле адаар;
- үлегерлээн болгаш словарь сөстөрүн дыңнап адаар.

2. Бөлүктөл ажылы:

- эге болгаш сөөлгү үннеринин аайы-биле сөстөрүн бөлүктээр; бердинген үнге сөстөрүн шилип тывар;
- дөмей уткалыг сөстөрүн бөлүктээр;
- узадыр адаар ажык үннерлиг сөстөрүн бөлүктээр;
- өк-биле адаар ажык үннерлиг сөстөрүн бөлүктээр;
- үнү биле үжүү дең сөстөрүн бөлүктээр;
- үжүү хөй, үнү эвээш сөстөрүн; үнү хөй, үжүү эвээш сөстөрүн бөлүктээр;
- бижири чангыс дүрүмге чагыртыр сөстөрүн бөлүктээр;
- эжеш ажык эвес үннерлиг сөстөрүн бөлүктээр;
- тема аайы-биле бөлүктээри: ногаа аймаа, ыяш аймаа, хеп аймаа, сава, аыш-чем дээш оон-даа өске.

3. Хайгаарал ажылы:

- башкының номчаан шүлүүндөн бердинген үн кирген сөстөрүн тывар, ол сөстө үннүң туружун (эгезинде, ортузунда, сөөлүндө) тодарадыр;
- бердинген үннерден херек үннү тывар, оон характеристиказын чугаалаар. Чижээ: Б...р)е,ээ) келем, акый!
- Сөзүглелге дөмей уткалыг сөстөрүн ажыглаар
- Сөзүглелден медээ, айтырыг, кыйгырыг домактарын тывар;
- Сөзүглелден хуу аттарны көргүскен сөстөрүн тывар;

4. Хевирлеп - дүрзүлээр ажыл:

- сөстүн үн тургузуун дүрзүлел чуруун шыяр;
- демир дузак, пластилин болгаш өске-даа материалдарның дузазы-биле үжүктөрүн дүрзүлөп кылыр;
- домактарның тургузуун дүрзүлөп чуруун шыяр;
- кескен үжүктөр-биле кассага сөстөр тургузар;

5. Деңнээри:

- бердинген дүрзүгө тааржыр сөстөрнү тывары;
- номчаан сөзүнгө дүүштүр чурукту дөмөйлээр;
- үн болгаш оон үжүүн деңнээр;
- улуг болгаш бичии үжүктөрнүн бижээнин деңнээр;
- үлегерлиг бижилге биле өөреникчинин бижээнин деңнээр;
- домак биле сөстү деңнээр;

6. Хынаары:

- частырыгларны тыпкаш, ону эдер, слог бүрүзүндө ажык үннернүн барын хынаар;
- чурукта чүглө бердинген үжүк бар кезээн будуур;
- бөлүк сөстөрдөн артык сөстү тывар.

7. Тайылбырлаары:

- узун, кыска болгаш өк-биле адаар ажык үннерни шын адаарын, оларнын туружун, дүрзүгө көргүзүп тайылбырлаар;
- чымчак болгаш кадыг демдектернүн ужур-дузанын тайылбырлаар;
- улуг үжүк-биле бижиир сөстөрнүн дүрүмү;
- сөстү слогтарга чарарынын дүрүмү;

8. Шинчилээр:

- сөстөрнү слогтарга чарары, сөстө каш слог барын тодарадыры, бердинген слогтарга тааржыр сөстөрнү тывары (□-□-□ мал-чын-нар);
- чурукка ат тыпсыр;
- домактын эгезин, төнчүзүн утка-аайы-биле эде тургузар;
- номчаан сөзүглелинде кандыг болуушкуннар болуп турарынга хамаарышкан салдынган айтырыгларга харыылаар;
- сөзүглелдин кол утказын чугаалаар;
- сөстөрнүн утказынын аайы-биле (чүвелерни көргүзүп турар сөстөр, чүвелернин ылгавыр демдээн көргүзөр сөстөр, чүвелернин кылдыныын көргүзөр сөстөр) шинчилээр.

9. Номчулга:

- слогтап номчуур;
- бодунуң иштинде номчуур;
- химиренип номчуур;

10. Дүжүрүп бижилге:

- башкынын бижээн үлегеринден дүжүрүп бижиир;
- парламал болгаш бижимел сөзүглелди дүжүрүп бижиир;

ПРЕДМЕТТИГ (эртемге хамаарыштыр)

Өөреникчилернүн 1-ги классты доозуп тургаш номчулга талазы-биле алган билиглеринге, мергежилдеринге, чаңчылдарынга кол негелделер:

- 1-ги классты доозуп турар уруглар төрөөн дылынын бүгү үннерин болгаш үжүктөрүн, оларнын кол ылгалын билген турар;
- сөстөрдө үннерни ылгап, оларнын туружун тодарадып билир;
- ажык, ажык эвес үннерни болгаш үжүктөрнү, кыска, узун ажык үннерни болгаш үжүктөрнү бот-боттарындан ылгап билир;
- домактарнын болгаш сөстөрнүн анализ-синтезтиг сайгарылгазын кылып, домактардан сөстөрнү ылгап тывар;
- улуг болгаш биче үжүктөрнү шын, чараш, тода бижип билир;
- бижимел болгаш парламал шрифт-биле бижиттинген сөстөрнү, домактарны иштинде слогтап адап ора, шын дүжүрүп бижип;
- адаары болгаш бижири дүүшкек 3—4 берге эвес сөстөн тургустунган домактарны адап бээрге, үжүктөр кагбайн шын бижиир;

- домак эгезинге улуг үжүктү бижири; сөөлүнгө улуг секти салыры.
- Нарын эвес сөстөрнү слогтавайн чүгүртү номчуп, оларнын шын, медресидиг, аянын болурун сагыры;
- сюжеттиг болгаш темалыг чуруктарны көрүп тургаш, 3—4 домактан тургустунган харылзаалыг аас-даа, бижимел- даа чугааны тургузуп билир.
- долгандыр турар амыдырал болгаш бойдус-биле таныжылганын түннелинде өөреникчилер дараазында кол-кол билиглер болгаш чаңчылдарны чедип алыр: чурттап турар республиказынын болгаш найысылалынын адын билир; кудумчу кечеринин, транспорту оюп эртеринин, кудумчуга чадаг кижилернин оруктарга чоруур чурумнарын, өрт болдурбазынын чамдык дүрүмнерин сагып билир; чылдын янзы-бүрү үелеринде агаар-бойдустун, онзагай демдектерин эскерип билир; чурттап турар черинде чанар болгаш кыштаар элээн каш куштарнын аттарын билир; оларны ылгап шыдаар.

ЭРТЕМНИН ДОПЧУЗУ

БЕЛЕТКЕЛ ҮЕЗИ

Башкынын кол сорулгалары:

- 1) уругларны школанын чурум-сагылгазы-биле таныштырып, оларны аңаа чаңчыктылары;
- 2) бижикке өөредиринге белеткел;

Белеткел үезинин бир кол сорулгазы уругларны үннер болгаш үжүктөр-биле таныштырып, номчуп өөрениринге белеткээр. Ынчангаш:

- а) ном-биле таныжар;
- б) оон чуруктары, схемаларын ажыглап тургаш ажыл чорудар;
- в) үннүн анализ-синтезтиг методун ажыглавышаан, бижикке өөредиринге белеткел ажылдары; «домак», «сөс», «слог», «үн» деп терминер-биле таныжылга, сөстү дыңнап, адап тургаш, ында кирген ажык болгаш ажык эвес үннерни ылгап билиринге чаңчыктырар.

ҮЖҮГЛЕЛ ҮЕЗИ

Уругларны шын номчуурунга өөренири - эң харысалгалыг ажыл.

Үжүглел үезинден эгелеп-ле, үннүг анализ-синтезтиг методту ажыглап тургаш, номчуурунга өөредир, үннүн анализин кылырда чугаадан домакты, домактан сөстү, сөстен слогтарны, слогтардан үннерни, үннерден чаңгыс херек үннү адап, дыңнап тургаш, ылгадып үндүрер.

Үннүн синтезин кылырда, чаңгыс үннү өске үннерге кожар, үннерден слог, слогтардан сөс, сөстөрдөн домак тургузуп өөредир.

Баштай үжүктөргө кол-кол элементилерлерин бижип өөредир. Оон соонда үжүктөргө шын, тода болгаш номчуттунгур кылдыр бижидип чаңчыктырар. Сөстү бижиригин мурнунда оон утказын тодарадып, ында каш үн, үжүк барын сайгарып ооренир. Парламал болгаш бижимел сөстөргө домактарны дүжүрүп бижири.

Ужуглел уезинде «Төрээн дылым» деп болгумге сөстөргө үн, ужук сайгарылгазын кылып, номчуп. бижиригинден аңгыда ун бурузунге хамаарышкан сөс бурузунун утказын шын билип, ол сөстөргө хамаарышкан тывызыктар, улегер домактар, шулуктерни болгаш оюннарны ооренир.

ҮЖҮГЛЕЛ СООНДАГЫ ҮЕ

Ужуглел соондагы уеде номчаан сөзүглелинде кандыг болушкуннар болуп турарынга хамаарышкан салдыган айтырылгарга харыылаар; сөзүглелдин кол утказын дамчыдып чугаалаар; номчаан сөзүглелинден сөстөргө утказынын аайы-биле чүвөлөргө көргүзүп

туар сөстөр, чүвөлөрний ылгавыр демдээн көргүзөр сөстөр, чүвөлөрний кылдыныын көргүзөр сөстөрнй тып ооренир; сюжеттиг болгаш темалыг чуруктарны көрүп тургаш, 5-6 домактан тургустунган харылзаалыг аас-даа, бижимел- даа чугааны тургузуп ооренир;шулуктерни, тывызыктарны, улегер домактарны,дурген чугаа, когудуглерни шээжи-биле ооренир.

КАЛЕНДАР-ТЕМАТИКТИГ ПЛАННААШКЫН

«Торээн дылым» (66 шак)

Кичээл дин №	Раздел дин №	Кичээлдин темазы	Эрттирер хуну		
			План ёзугаар	эрттирген хуну	
	I.	Белеткел уези болгаш чугаа сайзырадылгазы(3ш)			
1	1.1	Тыва чуден эгелээнил? Торээн дылым, торээн черим, тыва чонум.	1		
2	1.2	Школа, класс дугайында чугаа. Чугаа домактардан, домактар сосстерден тургустунар.	1		
3	1,3	Состер ангы-ангы болур. Состернин болуктери.Сос, слог,ун.	1		
	II.	Үжүглел уези. I чада(16ш)			
4	2.1	Аа деп ун кирген состер-биле ажыл. Оюн «Кым кайдал?»	1		
5	2.2	Л деп уннун ужуун коорге, улуг чадыр сагындырар. Лл деп ун кирген состер-биле ажыл. Оюн «Аттар»	1		
6	2.3	От дээрге – камгалакчы, От дээрге – чемгерикчи, Оттут кижичерле донмас, Оттун ажыы болгаш хоразы. Оо деп ун кирген состер, тывызыктар, оюннар.	1		
7	2.4	Мм деп ун кирген состер-биле ажыл.Тывызыктар, оюннар.	1		
8	2.5	Сарлык малым магалыг: Саржаг, эът, чаг,ус бээр. Дугун, кежин база бээр, дендии ажыктыг малым чуве. С деп ун кирген состер, тывызыктар, дурген чугаалар.	1		
9	2.6	Номну номчуур,оруп болбас Номда херек чуулдер хой. Номну эдилээри.Н деп ун кирген состер, тывызыктар.Оюн «»	1		
10	2.7	Чеди оннуг чөлээш чараш Черде унген чечек чараш. Ч деп ун кирген чайга хамаарышкан состер. Чай деп чугаа тургузар.	1		
11	2.8	Ыы деп ун кирген состер-биле ажыл. «Ыдым-мээн шынчы оннуум» деп чугаа тургузар	1		
12	2.9	Уу деп уннер кирген состер-биле ажыл. Уя-бистин бичии оннуктеривистин чылыг оргээзи.	1		
13	2.10	Рр деп ун кирген состер-биле ажыл.Тыва дылдын состеринде Р деп уннун ужуу черле Эгезинге тура албас, Ортузунче азы соонче Шүргүп кирер унүвүс-тур.	1		

14	2.11	Үү деп ун кирген состер. Үнушту уер үрээр, Үени чалгаа үрээр. Уе дугайында чугаа.	1		
15	2.12	Ии деп ун кирген состер-биле ажыл. Инектиг кижиге тодуг, хойлуг кижиге каас. Инек дугайында чугаа.	1		
16	2.13	Эмнээшкин ангы-ангы болур. Номну канчаар эмнээри. Кыскаладыр адаар э кирген состер.	1		
17	2.14	Эмчилернин чымыштыг ажылы. Узадыр адаар э кирген состер. Тоол «Кымыскай болгаш бору»	1		
18	2.15	Шш деп ун кирген состер-биле ажыл. Шээр мал дугайында чугаа тургузар.	1		
19	2.16	О деп ун кирген состер. Огнуга таптыг коор болза, ортемчей дег долу, борбак. уяга-даа домейлежир, улуг чаагай. Ог дугайында чугаа.	1		
	3	Пчада(21ш)			
20	3.1	Дд деп ун кирген состер. Далган кылыр херекселдер дээрбе, деспиге дугайында чугаа.	1		
21	3.2	Бб деп ун кирген состерге тывызыктар, дурген чугаалар, оюннар.	1		
22	3.3	Гг деп ун кирген состер-биле ажыл. Тывызыктар, оюннар.	1		
23	3.4	Вв деп ун кирген состер. Теве малым таан солун. Теве дугайында чугаа.	1		
24	3.5	Тт деп ун кирген состер. Тайга тооруунун дугайында чугаа. Тывызыктар, дурген чугаалар.	1		
25-26	3.6-3.7	Эжеш Т-Д деп ажык эвес уннернин ылгалы. Т-Д кирген состер-биле ажыл.	2		
27	3.8	Кк деп ун кирген состерге тывызыктар, дурген чугаалар, оюннар.	1		
28	3.9	Эжеш К-Г деп ажык эвес уннернин ылгалы. Эжеш К-Г кирген состер-биле ажыл	1		
29	3.10	Пп деп ун кирген состер. Тывызыктар, дурген чугаалар, оюннар. Харылзаалыг чугаа.	1		
30-31	3.11-3.12	Эжеш Д-П деп ажык эвес уннернин ылгалы. Эжеш Д-Б кирген состер-биле ажыл	2		
32	3.13	Н деп ун кирген состер-биле харылзаалыг чугаа тургузар.	1		
33	3.14	Хх деп ун кирген состерге тывызыктар, дурген чугаалар, оюннар. «Хойлуг кижиге каас» харылзаалыг чугаа.	1		
34	3.15	Зз деп ун кирген состерге тывызыктар, дурген чугаалар, оюннар.	1		
35	3.16	Эжеш З-С деп ажык эвес уннернин ылгалы. Эжеш З-С кирген состер-биле ажыл	1		
36	3.17	Жж деп ун болгаш ужук	1		
37	3.18	Эжеш Ж-Ш деп ажык эвес уннернин ылгалы. Эжеш Ж-Ш кирген состер-биле ажыл	1		

38	3.19	Й деп ун кирген состер. Тывызыктар, оюннар.Харылзаалыг чугаа.	1		
39	3.20	2ги чадада ооренген уннеринин ужуктерин катаптаары.	1		
40	3.21	2ги чадада ооренген уннеринин ужуктерин катаптаары	1		
	4	III чада(5ш)			
41	4.1	Ок-биле адаар состер.Кижэ эдилээр эттиг, чиир эьттиг болур.	1		
42	4.2	Эки аьтка ээ хой, эки экижээ эш хой	1		
43	4.3	Кажар ужуктер кирген состер.	1		
44	4.4	Кажар ужуктер кирген состер	1		
45	4.5	3ку чаданын ужуктерин катаптаар	1		
	5	IVчада (6ш.)			
46	5.1	Бдемдек. Тыва улустун календары.	1		
47	5.2	Ф де ун бролгаш Фф деп ужуктер.	1		
48	5.3	Ц деп ун болгаш Цц деп ужуктер	1		
49	5.4	щ деп ун болгаш Щщ деп ужук	1		
50	5,5	Туннел кичээл	1		
51	5.6	Билиг хыналдазы	1		
		Ужуглел соондагы уе (15ш.)			
52	6.1	Ужуктер кожаазынын хереглели. А. Шююн «Март».	1		
53	6.2	Ада корбээнин оглу коор, ие корбээнин кызы коор.Байлак Тывам.	1		
54	6.3	Тоогу билбес тоорээр, торел билбес турээр.С.Сарыг-оол «Алышкы бис, угбашкы бис»	1		
55	6.4	Кым, чуу деп айтырыгга харыылаттынар состер. Л.Чадамба. Час..	1		
56	6.5	Кандыг, чулуг деп айтырыгга харыылаттынар состер	1		
57	6.6	Канчап тур, канчанган, канчаар деп айтырыгга харыылаттынар состер.	1		
58	6.7	Чугаа сайзырадылгазы.Ооредиглиг эдертиг.	1		
59	6.8	В.Сагаан-оол «Майнын тос»	1		
60	6.9	М.Кенин-Лопсан «Суг бажы дагыыр»	1		
61	6.10	Чугаа сайзырадылгазы. Чурук-биле ажыл.	1		
62	6.11	Кижилерниң ат, фамилиязын, адазының адын улуг үжүк-биле эгелеп бижири. Л.Толстой «Шын чуден унелиг»	1		
63	6.12	Кан-оол Ондар «Кырган-авам» Л.Чадамба «Номну канчаар эдилээрил?»	1		
64	6.13	Чыл дургузунда өөрөнгөн чүүлдерин катаптаары	1		
65	6.14	Чыл дургузунда өөрөнгөн чүүлдерин катаптаары.	1		
66	6.15	Туннел кичээл.	1		

АЖЫГЛААР ЛИТЕРАТУРА:

1. А.А. Алдын-оол, К.Б. Март-оол, Н.Ч. Дамба «Үжүглел» 1 класс . Кызыл-2024ч.
2. А.А. Алдын-оол, А.Д. Иргит, С.Ч. Иргит «Бодун номчу» (Литературлуг номчулга), Кызыл, 2024ч.
3. 1-4 класстарга Тыва дыл болгаш номчулга программасы. Кызыл. 2000. А.К. Ойдан-оол. Э.Д. Ондар.
4. З.Л-С. Монгуш «Ужуктерни болгаш саннарны шын бижип ооредири» эге класс башкыларынга методиктиг сумелер. Кызыл-2000
5. Матпаадыр